

UKRAJNA AMERIKAI HÍRSZERZÉSI TÁMOGATÁSA VESZÉLYBEN?

AZ ELMARADT RAKÉTAFIGYELMEZTETÉSEKTŐL A STARSHIELD KORLÁTOZÁSÁIG

Forrás: UNN

Az elmúlt napok orosz rakétacsapásai nyomán újabb feszültség alakult ki Washington és Kijev között. Volodimir Zelenszkij ukrán elnök két egymást követő támadás után is kifogásolta, hogy országa nem kapott előzetes figyelmeztetést partnereitől az érkező ballisztikus rakétákról. Eközben korlátozások zavarták az ukrán drónok műholdas összeköttetését, az Egyesült Államok pedig az orosz olajfinomítók elleni csapások leállítását sürgeti. A fejlemények felvetették, hogy Washington a létfontosságú katonai támogatást is felhasználhatja a Kijevre gyakorolt nyomás részeként.

A vita Donald Trump október 11-i [bejelentése](#) után éleződött ki. Az amerikai elnök azt állította, hogy Oroszország és Ukrajna energetikai tűzszünetben állapodott meg. Washington korábban az orosz dízelre vonatkozó szankciókon is enyhített a nemzetközi üzemanyagárak mérséklése érdekében. Zelenszkij október 12-én [hangsúlyozta](#): Kijev kész felhagyni az orosz finomítók támadásával, de csak akkor, ha Moszkva is leállítja az ukrán energetikai infrastruktúra elleni csapásokat. Az ukrán elnök beszámolója

alapján azonban orosz drónok időközben gázkitermelő létesítményt és benzinkutat is támadtak. Dmitrij Peszkov orosz elnöki szóvivő október 14-én [jelezte](#), hogy a megállapodás részleteit továbbra sem tisztázták.

A bizonytalanságot tovább növeli, hogy Washington és Kijev eltérően értelmezte az energetikai tűzszünet tartalmát. Az Axios október 11-én egy fehér házi tisztviselőre hivatkozva arról [számolt be](#), hogy Trump bejelentése az olajfinomítók elleni támadások kölcsönös leállítását célzó javaslatra vonatkozott. Az amerikai hivatalnok szerint az erőművek és az elektromos hálózatok elleni csapások beszüntetéséről ezt követően lehetett volna megállapodni. Kijev ezzel szemben az orosz finomítók támadásának leállításáért cserébe saját energetikai infrastruktúrájának védelmét várta el. A nézeteltérés tehát a fegyvernagyvadás hatókörét is érintette: az amerikai elképzelés alapján az ukrán erőművek elleni támadások önmagukban nem jelentették volna a tervezett megállapodás megsértését.

Forrás: az ukrán elnöki hivatal

Zelenszkij október 13-i [beszédében](#) arról számolt be, hogy öt ballisztikus rakéta érte Kijvet, amelyekről a szövetségesek nem küldtek előzetes figyelmeztetést. Állítása alapján az ukrán fegyveres erők csak másodpercekkel a becsapódás előtt észlelték a rakétákat. Másnap, a Mark Carney kanadai miniszterelnökkel folytatott [telefonbeszélgetésében](#) újabb hasonló esetről beszélt. Az éjszakai csapások egy lakóépületet és Kijev egyik fontos erőművét is érintették. Az ukrán hatóságok áldozatokról számoltak be, országsszerte pedig súlyos áramkimaradások keletkeztek. Az ukrán légierő szóvivője, Jurij Ihnat ugyanakkor [pontosította](#) a történeteket: az október 13-ról 14-re virradó éjszakán az első rakétahullámról valóban nem érkezett figyelmeztetés, a következő háromról viszont már tájékoztatták

Kijevet. Ihnat korábban azt is elismerte, hogy hasonló késések a múltban is előfordultak, ezért a szakembereknek kell tisztázniuk az okokat.

A washingtoni nyomásgyakorlást ugyanakkor maga Zelenszkij is megerősítette. Az [NPR-nek adott interjújában](#) kijelentette, hogy az amerikai fél a hírszerzési információk átadásának felfüggesztésével fenyegette meg Ukrajnát, amennyiben folytatja az orosz olajlétesítmények támadását.

Trump október 13-án újságírói kérdésre [kifejezetten tagadta](#), hogy Washington leállította volna az információmegosztást. Ugyanezen a napon Andrij Szibiha ukrán külügyminiszter is [megerősítette](#) a hírszerzési együttműködés folytatását, a megkéssett légiriadót pedig az alkalmazott fegyverek sajátosságaival magyarázta. Mark Rutte NATO-főtitkár október 14-én Trump előző napi nyilatkozatára [hivatkozott](#), Paula Pinho, az Európai Bizottság szóvivője pedig [közölte](#): nem látnak jelet az adatcsere megszakítására. Pete Hegseth amerikai védelmi miniszter nem adott nyilvános magyarázatot a konkrét figyelmeztetések elmaradására.

Forrás: Armyinform

A bizonytalanságot a Starshield műholdas szolgáltatás korlátozása is fokozta. A Starshield a SpaceX katonai célokra fejlesztett rendszere, amely elkülönül a kereskedelmi Starlinktól. A kapcsolat sebességhez kötött korlátozása elsősorban a drónműveleteket érintette. Szerhij Beszkresztnov ukrán védelemtechnológiai tanácsadó október 14-én [arról tájékoztatott](#), hogy több, mozgásban lévő drón kapcsolata előzetes értesítés nélkül megszakadt. Mihajlo Fedorov volt védelmi miniszter később [jelezte](#): a Starlink-összeköttetés 160 kilométer/órás sebességig már javul, a Starshield sebességhorlójának teljes

feloldása azonban továbbra is szükséges. Elon Musk [válaszában hangsúlyozta](#), hogy a katonai Starshield korlátozásairól az amerikai hadsereg, végső soron az elnök dönt. Politikai utasítás létezését mindazonáltal nem igazolták.

Zelenszkij a Financial Timesnek adott, október 15-én megjelent [interjújában](#) bejelentette az orosz olajfinomítók elleni csapások újraindítását, mivel álláspontja alapján Moszkva nem tartotta be az energetikai tűzszünetet. Ugyanezen a napon Pavel Malkov, a Rjazanyi terület kormányzója arról [számolt be](#), hogy az éjszakai dróntámadás következtében tűz ütött ki egy rjazanyi olajfinomító területén.

A történetek alapján nem zárható ki, hogy Washington az orosz olajfinomítók elleni támadások leállítását célzott, átmeneti nyomásgyakorlással kívánta elérni. Erre azonban nincs nyilvánosan igazolt bizonyíték. Akár politikai döntés, akár technikai vagy koordinációs probléma okozta a figyelmeztetések elmaradását, az ügy nemcsak Kijev, hanem egész Európa számára aggasztó jelzés. Az első esetben a katonai és hírszerzési támogatás politikai nyomásgyakorlás eszközévé válhat, míg a második annak megbízhatóságát kérdőjelezi meg. Mindkét lehetőség rámutat azokra a biztonsági kockázatokra, amelyekkel az Egyesült Államok döntéseitől való európai függőség jár.